

Introducció a la Llengua Espanyola

Codi: 100604

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	FB	1	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	2
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Carlos Eliseo Sanchez Lancis

Correu electrònic: carlos.sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Carlos Eliseo Sanchez Lancis

Prerequisits

Aquesta assignatura requereix un domini de l'expressió oral i escrita de l'espanyol equiparable al que s'obté en finalitzar el batxillerat. Es considera, per tant, imprescindible una correcta expressió oral i escrita de l'idioma.

Objectius

Aquesta assignatura s'ha configurat com un curs introductori, de tipus panoràmic, que pugui servir a l'alumnat de base teòrica i de desenvolupament pràctic per a la seva posterior especialització en altres assignatures de Grau.

L'objectiu d'aquesta assignatura és, doncs, que l'estudiant adquireixi una visió general de diferents perspectives que pugui rebre l'estudi de la llengua espanyola, així com dels seus diferents nivells d'anàlisi.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Construir textos normativament correctes.
2. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
3. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
4. Descriure l'estructura de la llengua espanyola.
5. Distingir els aspectes sistemàtics i normatius.
6. Explicar les normes ortogràfiques.
7. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
8. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
9. Reconèixer les varietats lingüístiques de l'espanyol.
10. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat.
11. Utilitzar correctament els diferents registres de l'espanyol.

Continguts

Tema 1. La llengua com a sistema cognitiu i com a producte històric. La gramàtica: diferents acepcions del terme. Competència i actuació. Gramaticalitat, acceptabilitat i correcció. Components de la gramàtica i delimitació de les fronteres entre ells.

Tema 2. Fonètica i fonologia de l'espanyol. Elements segmentals o suprasegmentals. Conceptes bàsics. La descripció articulatòria dels sons de la parla. La transcripció fonètica.

Tema 3. Morfologia i lexicologia de l'espanyol. Conceptes bàsics. Morfologia flexiva i derivativa. L'estructura de la paraula en espanyol. L'organització de les unitats lèxiques de l'espanyol.

Tema 4. Sintaxi de l'espanyol. Conceptes bàsics. L'estructura de l'oració. Categories, funcions sintàctiques i funcions semàntiques. Relacions sintàctiques bàsiques.

Tema 5. La llengua espanyola i les seves varietats. Varietat diacrònica o temporal: orígens de l'espanyol com a llengua romànica, el concepte de canvi lingüístic i principals etapes d'evolució. Varietat diatòpica o geogràfica: els dialectes de l'espanyol i l'extensió de l'espanyol (l'espanyol en zones bilingües i l'espanyol com a L2). Varietats diastràtica i diafàsica: competència gramatical i competència pragmàtica. El criteri d'adequació.

Metodologia

L'aprenentatge de l'assignatura per part de l'alumnat es distribueix de la següent manera:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professorat, en què es combina l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüística.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la possible preparació de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura pot portar-se a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació de proves i treballs	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11

Avaluació

El professorat avaluarà aquesta assignatura de manera continuada mitjançant l'elaboració de tres activitats d'avaluació sobre aspectes teòrics i pràctics.

L'avaluació es distribuirà de la següent manera:

- (1) Realització de las dues primeres proves: 60% (30% + 30%)

(2) Realització de la tercera prova (aspectes teòrics i pràctics): 40%

Per superar l'assignatura, caldrà realitzar totes les proves. La nota final, un cop sumades totes les notes i aplicats els percentatges a dalt indicats, haurà de ser igual o superior a 5.

Si bé és responsabilitat de l'alumnat portar al dia l'assignatura, el professorat indicarà amb suficient antelació la data de cadascuna de les proves.

Si les proves no es poden fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

S'obté la qualificació de "No avaluable" quan l'estudiant no realitzi cap de les proves o quan un/una estudiant hagi realitzat només un 30% de les evidències d'avaluació. L'elaboració de més del 30% de les proves suposarà, doncs, la voluntat de l'estudiant de ser avaluat en l'assignatura.

Es podrà optar a la recuperació només en el cas de què l'estudiant hagi obtingut un "No avaluable" en aquelles proves que en el seu conjunt no comportin més d'un 60% del total de la nota final de l'assignatura. Qui s'hagi presentat a totes les proves o al 60% de les mateixes també podrà optar a la recuperació sempre i quan la qualificació mínima de la mitjana de les proves fetes no sigui inferior a 3,5 punts.

Les faltes d'ortografia, expressió, lèxic i sintaxi tindran una penalització de 0,25 cadascuna, sense límit, sobre la nota final en les diferents activitats.

Obviament, en cas de demanar resposta a exàmens o sol·licitar presentació d'activitats, treballs, etc., ha de ser tot original i no està permesa la còpia total o parcial de materials ja publicats en qualsevol suport. Si l'estudiant realitza qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat pràctica	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Activitat teòrica	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
Activitat teòrica i pràctica	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11

Bibliografia

Alcoba, Santiago (coord.) (2000): *La expresión oral*. Barcelona: Ariel.

Aleza Izquierdo, Milagros (coord.) (2010): *Normas y usos correctos del español actual*. Valencia: Tirant lo Blanch (eBook).

Aleza Izquierdo, Milagros y José M.ª Enguita Utrilla (coords.) (2010): *La lengua española en América: normas y usos actuales*. València: Universitat, pp.95-132.
Disponible en: <http://www.uv.es/aleza/esp.am.pdf>

Alvar, Manuel (dir.) (2001): *Introducción a la lingüística española*. Barcelona: Ariel.

Battaner Arias, Paz y Carmen López Ferrero (2019): *Introducción al léxico, componente transversal de la lengua*. Madrid: Cátedra (Colección: Lingüística) (eBook).

Bernárdez, Enrique (1999): ¿Qué son las lenguas? Madrid: Alianza Editorial [Cap. 2: "De lenguas, dialectos, idiomas, hablas, jergas", pp. 33-59; Cap. 8: "¿Por qué cambian las lenguas?", pp. 207-227] (eBook).

Blecua, José Manuel (1982): Qué es hablar. Barcelona: Salvat.

Bosque, Ignacio (2015): *Las categorías gramaticales. Relaciones y diferencias*. 2ª ed. revisada y actualizada. Madrid: Síntesis (eBook).

Bosque, Ignacio y Javier Gutiérrez-Rexach (2008): *Fundamentos de sintaxis formal*. Madrid: Ediciones Akal (eBook).

Cano Aguilar, Rafael (2015): *El español a través de los tiempos*. 8ª ed. revisada y aumentada. Madrid: Arco/Libros (eBook).

De Miguel, Elena (2009) (ed.): *Panorama de la lexicología*. Barcelona: Ariel.

Demonte Barreto, Violeta (2003): "Lengua estándar, norma y normas en la difusión actual de la lengua española", Circunstancia: revista de ciencias sociales del Instituto Universitario de Investigación Ortega y Gasset, 1. Disponible en: http://www.ortegaygasset.edu/contenidos.asp?id_d=394

Di Tullio, Ángela (2005): *Manual de gramática del español*. Buenos Aires: La isla de la luna.

Echenique, María Teresa y María José Martínez (2011): *Diacronía y gramática histórica de la lengua española*. Valencia: Tirant Humanidades (eBook).

Escandell, Mª Victoria (1996): *Introducción a la pragmática*. Barcelona: Ariel (eBook).

Fábregas, Antonio; Acedo, Víctor; Armstrong, Grant; Cuervo, M. Cristina e Isabel Pujol (eds.) (2021): *The Routledge Handbook of Spanish Morphology*. London: Routledge (eBook).

Felíu Arquiola, Elena (2009): "Palabras con estructura interna", en De Miguel, Elena (ed.): *Panorama de la lexicología*. Barcelona: Ariel, pp. 51-81.

García Mouton, Pilar (1994): *Lenguas y dialectos de España*. Madrid: Arco Libros.

Gutiérrez-Rexach, Javier (ed.) (2016): *Enciclopedia de Lingüística Hispánica*. 3 vols. Londres/New York: Routledge.

Hualde, José Ignacio et al. (2010): *Introducción a la lingüística hispánica*. 2ª edición, corregida y aumentada. Cambridge: Cambridge University Press (eBook).

Jiménez-Yáñez, Ricardo-María (2020): *Comunicar en la Universidad y en la vida profesional*. Pamplona: EUNSA (eBook).

Machuca, María Jesús (2000): "Articulación y pronunciación del español", en Alcoba, Santiago (coord.): *La expresión oral*. Barcelona: Ariel, pp. 35-70.

Moreno Cabrera, Juan Carlos (2000): *La dignidad e igualdad de las lenguas. Crítica de la discriminación lingüística*. Madrid: Alianza Editorial.

Moreno Fernández, Francisco (2004): "El modelo de la lengua y la variación lingüística", en Juan Sánchez Lobato e Isabel Santos Gargallo (eds.): *Vademécum para la formación de profesores. Enseñar español como L2/LE*. Madrid: SGEL, pp. 737-752.

Moreno Fernández, Francisco (2009): *La lengua española en su geografía*. Madrid: Arco/Libros (eBook).

Moreno Fernández, Francisco (2020): *Varietades de la lengua española*. Londres-Nueva York: Routledge (eBook).

Muñoz-Basols, Javier, Nina Moreno, Imma Taboada y Manel Lacorte (2017): *Introducción a la lingüística hispánica actual. Teoría y práctica*. Londres y Nueva York: Routledge (eBook).

Palacios, Azucena (coord.) (2008): *El español en América*. Barcelona: Ariel.

Pons, Lola (2010): *La lengua de ayer. Manual práctico de Historia del Español*. Madrid: Arco/Libros.

Quilis, Antonio (2002): *La lengua española en el mundo*. Valladolid: Universidad de Valladolid.

Real Academia Española y ASALE (2009): *Nueva gramática de la lengua española. Morfología y sintaxis*. 2 vols. Madrid: Espasa.

Real Academia Española y ASALE (2011): *Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología*. Madrid: Espasa.

Real Academia Española (2014): *Diccionario de la lengua española (DLE)*. 23.ª ed. Madrid: Espasa.

Ridruejo, Emilio (ed.) (2019): *Manual de Lingüística Española*. Berlín/Boston: Walter de Gruyter GmbH (eBook).

Rojo, Guillermo (2021): *Introducción a la lingüística de corpus en español*. Londres/New York: Routledge (eBook).

Varela Ortega, Soledad (1999): *Fundamentos de morfología*. Madrid: Síntesis (eBook).

Varela Ortega, Soledad (2005): *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid: Gredos
(<https://morforetem.wordpress.com/2018/06/25/morfologia-lexica-la-formacion-de-palabras-aumentada/>).

Es facilitarà una bibliografia més específica per a cadascun dels temes de l'assignatura.

ENLLAÇOS D'INTERNET

Real Academia Española <http://www.rae.es/>

DLE <https://dle.rae.es/>

Ortografía de la RAE <http://www.rae.es/recursos/ortografia/ortografia-2010>

Diccionarios de variantes del español <http://jrmorala.unileon.es/dicci/0000.htm>

FUNDÉU <https://www.fundeu.es/>

Instituto Cervantes <http://www.cervantes.es/>

Portal de lengua del Instituto Cervantes <http://cvc.cervantes.es/lengua/>

Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes <http://www.cervantesvirtual.com/>

Es facilitaran altres recursos específics per als diferents temes de l'assignatura.

Programari

No es necessita